

SLOVENE

Štev. 293. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKE NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(v obliki črtila nad tiskano).
Z urednikom se lahko govoriti le od
10.—12. ure popoldne.
Korrespondenčni listi, nepravilna pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v petek, 23. decembra 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredno nekdaj in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 K, za 1 mesec 2 K 20 K. V upravnistvu
prejemanje: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 K.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavljeno 20 K. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
V sprejema naročila, inserate in reklamacije. —
Pri naročilih se računajo enostopni petkovski (dolžina
10 centimetrov) za enkrat 13 K, za dvakrat 11 K, za trikrat
9 K, za več kot trikrat 8 K.
Reklamacije noticah stane enostopni garmondvrat
Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upraviškega telefona št. 188.

Slovenske matrike na slovenskem Koroškem.

(Dopis.)

Že davno je bila iskrena želja nekaterih koroških rodoljubov, da bi se matice spisovale v slovenskih krajih v slovenskem jeziku. Ta potreba se je čedalje bolj kazala. V novejšem času je v tem oziru med duhovščino ta zdrava misel vedno bolj prevladovala. Posamezniki so se je oprijeli in jo začeli uvaževati. Toda kmalu so zadeli na razne ovire zlasti pri političnih oblastih. Pri zadnjih dekanjskih konferencah se je slovenska duhovščina s prošnjami obrnila do visokočastitega knezoškofijskega ordinarijata, da se iz obče koristi in naravnost skrajne potrebe za ljudstvo dovolislovensko matrikulovanje. (Pisec teh vrstic se s tem ni strinjal; tu sploh ni treba prošnje, za to govori jasno § 19. deželnega temeljnega zakona. Po drugih slovenskih škofijah so začeli, pa je šlo.) To pa naenkrat ni bilo prav nemškimi sobratom. Da so se mogli v svojem glasilu malo razkoračiti nad nami, so porabili kot sredstvo dunajsko „Reichspost“.

Odkrito rečeno: slovenska duhovščina nikdar ne bo iskala prepira s svojimi nemškimi sobratom, toda trpela pa tudi ne bo nobenih drznih napadov. Pravično in odločno jih bo vedno zavračala. Dosedaj smo bili duhovniki na Koroškem z redkimi izjemami branitelji slovenstva; to hočemo ostati tudi v bodoče, ker vemo, da s tem pospešujemo tudi vero.

Nam je popolnoma nerazumljivo, kako morejo nemški duhovniki začenjati v tem oziru zoper svoje slovenske sobrate kakšno akcijo. Ko bi jaz bil Nemec, mislil bi si: Kaj pa mene briga, kar dela v narodnem oziru Slovenec, Francoz, Italijan itd., da je le dober katoličan; vse te je Bog ravno tako ustvaril, kakor mene, Nemca. Če že

kedaj dobim slovenski matični izpis, bom si pač pomagal, kakor dosedaj z italijanskimi, mažarskimi, češkimi itd. Dvojezične rubrike mi vendar marsikaj povedo. Tako si misli pisec in gotovo tudi ostali slovenski duhovniki. Tako bi govoril in mislil strokovnjak, pa ne kakor oni „strokovnjak“ v „Kärntner Ztg.“, ki povdarja marsikatero nepremišljenost.

Med drugim omenja, da je slovenščine zmožen v besedi in pisavi. Zakaj pa se potem ravno on boji slovenskih matičnih izpisov? Če bi trd Nemec to zapisal, potem bi se ne čudili. Nadalje povdarja, da zahteva obča korist enotno nemško matično uradovanje.

Na to odgovarjam: Če svetne oblasti v zadnjem času delajo na to, da bi si vzgojile slovenskih uradnikov, koliko bolj bi se morali ravnati nemški gg. sobratje po željah mil. g. kneza in škofa, da bi se učili slovenščine. Tudi ni povsem istina, da je na slovenskih kongresih nemščina posredovalni jezik, kakor zaničljivo omenja nemški „strokovnjak“. Sam sem se že o tem prepračil. Lažje se razumemo razni Slovani med seboj, kakor pa zgornji in spodnji nemški Korošec brez pismenega jezika.

„Privatne osebe nimajo pravice, zahtevati slovenskih matrik“. To se mi ravno tako zdi, kakor če bi tudi kazenski zakon veljal samo za korporacije, ne pa tudi za posameznike. Kje pa potem ostane enakopravnost, za katero se moramo posebno katoliški duhovniki ogrevati.

„Nemščina je po Koroškem že tako razširjena, da se tudi vsak posameznik more spoznati v nemških matičnih izpisih“. Prvič to ni resnično, drugič pa mi nemškemu duhovniku tem bolj prisojamo, da bode dvojezično urejene slovenske matične izpise preje razumel, kakor pa priprosti slovenski kmet popolnoma nemški krstni list. Sicer pa je ta „strokovnjak“ s tem storil prebrisnemu slovenskemu kmetu in njegovim zmožnostim velik poklon.

Naravnost gorostastno pa je, da nas koroške Slovence ta v „Reichspost“ skriti „strokovnjak“ primerja s peščico Italijanov, ki niti nikjer svoje božje službe nimajo; s Čehi v Vernbergu, ki so sami največji nemškutarji, in celo s cigani. Kakšen red je ta „strokovnjak“ imel iz zemljepisja in zgodovine, ker ne vé, da smo Slovenci pred Nemci bivali po Koroškem, Italijani, Čehi in cigani pa kot deželani niti v pošteve ne morejo priti. Nemški župani, za katere ima dopisnik tako skrb, si bodo že sami pomagali.

„Slovensko matično vprašanje“, tako piše dalje, „je voda na mlin nemških nacionalcev zoper vero in državo“. Naše mnenje pa je, da ravno absolutna nemščina nas bo najpreje pripravila za protestantsko Prusijo. Nasprotniki nas hočejo najpreje pomenčiti, potem pa zazibati v protestantizem in razvezniti čez nas prusko „pikelhavbo“. Tudi za narodnostne prepire ni treba dati, kakor dopisnik, novega povoda, ker ga že itak imamo dalj časa.

Svoj članek zaključuje: „Radikalnacionaionalnim strankam na nemški in slovenski strani ž njihovimi protiverskimi in protidržavnimi namerami stoji duhovščina kot največji sovražnik nasproti, ker je ravno katoliška. Radikalni Slovani niso nič boljši, kakor radikalni Nemci. In tem na ljubo naj se dajo katoliški Slovenci, slovenska duhovščina, rabiti kot stenolomi! Cui prodest? Komu bi to koristilo, komu pa škodovalo? Odgovor: Ne tem, ne onim na ljubo se slovenska duhovščina poteguje za te pravice, temveč na ljubo zatiranemu ljudstvu, kateremu nerazumljivo nemško uradovanje dela največje težave in sitnosti, pa tudi v svojo lastno korist. Kako pa naj je dolžan slovenski duhovnik, da bi moral vedno in vedno igrati vlogo tolmača! Župniki niso nastavljeni za tolmače in župništva niso nikakršni predstavljalni uradi.

Namen, katerega je imel dopisnik s

tem člankom, je očividno. Preplašiti hoče merodajne kroge, da bi nam zabranili slovenske matrike in opozoriti javno mnenje na to najnovejšo in popolnoma opravičeno gibanje med koroško-slovensko duhovščino. Toda smelo trdim, da je ali boče dopis dosegel ravno nasprotno. Ravno sedaj bodo omahljivci in plašljivci vzdignili svoje glave. Nemci že sami skrbijo, če se mi premalo brigamo, da se Slovenec probuja. K sklepu le še nekaj povem na ušesa nemškemu „strokovnjaku“, da tudi mil. knez in škof načelno ni nasproten slovenskim matrikam.

Nemec, ne pijaj, kjer te ne peče!

Rusko-japonska vojska.

Situacija v Port Arturju. — Japonci so se umaknili.

„Daily Telegraph“ poroča iz Cifua 21. t. m.: Parnik „Lady Mitschell“ je došel iz Cintava pod angleško zastavo, a z norveškim mostvom med hudim viharjem v Port Artur ter pripeljal v trdnjavo strelivo in dinamit. Japonci so bili prisiljeni, umakniti se iz utrdb Icešan, ker so imeli vsled ruskih min in ognja iz sedanjih utrdb preveč izgub. General Nogi je zahteval 60 000 mož pomoči. Došle so čete iz severa ter tudi nekaj tisoč Korejcev.

„203 m grič“ dobili Rusi zopet nazaj!

Peterburg, 22. dec. (Uradno.) Kuropatkin poroča z dne 21. t. m.: Po kitajskih poročilih se je portarturski posadki posrečilo, „203 m. grič“ in topove na njem zopet dobiti nazaj.

Japonci ob „Golobjem zalivu“.

Iz Tokia se poroča, da se je Japoncem posrečilo, zasesti važne pozicije ob „Golobjem zalivu“ pri Port Arturju.

O tem se poroča iz Tokia dne 22. t. mes.: Od armade pred Port Arturjem se poroča, da je oddelek desnega krila v jutru 22. t. m. naskočil severno od Husanjantona v bližini „Golobjega zaliva“ ležečo višino ter tudi višino na poluotoku v „Golobjem

puško so Rusi uplenili... Kako dolgo je trajal napad? Nekaj minut ali ur? Kdo je ranjen, kdo mrtev? Kdo bi mogel to povedati? Tam, daleč za gričem kopljejo junaki popolnoma tiho okope, da se utrdijo na vzeti poziciji. Puške s krvavimi bajoneti so zopet zložene mirno na tleh.

Jahal sem, ko je zahajal mesec, po tem polju smrti. V poltemi so delali sanitejci in čulo se je ječanje in mile prošnje... Mesec je obseval vse mogoče stvari, ki so ležale po tleh, in moj plašljivi konj je rezgetal in se plašil. Streljanje še ni čisto ponehalo, in tupatam je sfrčala posamezna krogla nad mojo glavo. Na desnem bregu reke, v vasi Šahotun sem že zapazil oznako, da je bil to resen boj. Na blatnih vaških cestah so ležali jekleni kosi japonskih šrapnelov, s katerimi je pokrtil sovražnik celo vas. Za vasjo je ležal mrtev Kitajec; spodnji del obraza je imel odtrgan; strašen je bil in ležal je tu z navidežno majhno glavo in z gornjimi zobmi. Čim dalje sem jezdil, tem bolj očividno je postajalo bojno polje. V gozdiču za vasjo in na brodu so ležale puške, torbe za patrone, škornji, vse

LISTEK.

Grič z jablano.

Kdor je pazljivo zasledoval rusko-japonsko vojsko, se spominja, da se je v bitki ob Šahu mnogo imenoval grič z jablano, ali tudi gozdni grič imenovan, kot važna pozicija Japoncev in da so ga slednjič vzeli Rusi po velikanskih izgubah na obeh straneh. O tem boju je napisal P. Krosnov v „Ruskem Invalidu“ naslednjo jasno črtico: „Grič z jablano pada strmo proti Šahu. Pod ilovnato strmino je brod. Levi breg je peščen, desni strmo padajoč, oba pa sta porastla z vrbovim grmičjem. Ravno nasproti griču leži vas Šahotun, katero zakrivajo vrtovi in parki. Tu se je nahajal do večera oddelek generala Novikova in tu so se zbirali Nisloti, Vilci in Petrovski na odločilni napad na grič, ki je bil prepojen s krvjo. Ko je napočila noč, bi moral general Putilov s 17., 18., 19. in 20. polkom 5 vzhodnosibirske strelske divizije in z nekoliko vojaki 22. pehotne divizije in s 24. bataljonom zatreti sovražnika ter zasesti grič.

Noč je napočila. — Sicer je bila šele 7. ura zvečer, a blede polumesec je že srebril zemljo in njegova blede svetloba se je tresla na lahni valovih tihe reke. Tu korakajo strelci v dolgi, tenki vrsti k reki. — Sprejaj sta šla 19. in 20. polk, na desni njihovi strani pa Nisloti, Vilci in Petrovski. Komaj so bili stopili v gozdič, že je pričelo pokati in ljudje so začeli tupatam padati. Hipoma se usede neki strellec na tla, sezuje naglo škorenj z noge in začne odvijati krvave ovojce „Sik, sssik, iii!“ kdo bi mogel ujeti glasove brenčočih krogel! Veje padajo, katere so odbile krogel, peščena tla so razrita, močje padajo... a drugi grede vedno dalje. Plazijo se skozi nizko grmovje in mesečina se sveti na šibkih vejicah in na lesketajočih bajonetih. Lezejo po strmih bregu navzdol in hite v reko; v teku se zdaj združujejo v temne mase, zdaj se zopet razpršijo ter hite na peščen breg. Tu se malo odpočijejo. Srca utripljejo in tolčejo, tako da slišijo udarce srca drug drugega. Teko dalje in dalje nasproti bučanju slepih, brezobzirnih pušk, teko v boj z bajoneti!

„Na baterijo! Hura!“

To ni nikak hurá, to je divje, zamolklo tuljenje bitij, ki so nehala biti ljudje. „Na baterijo! — Stojte! — Hurá!“ kričijo strelci. Pred njimi kapitan. Ranjen je na nogi, a on tega niti ne zapazi, ampak hiti dalje s svojimi vojaki po griču. Kakor tropa vrabcev se razprše japonski topničarji in le častnik je ostal na svojem mestu. Preboden od mnogih bajonetov leži na tleh. Lavina strelcev pa se vali dalje; ostre salve lete za bežečimi Japonci.

Zapolski, nadporočnik generalnega štaba, vodi na desni strani oddelek petrovškega polka. Oblečen v sivo papaho in v odpeti suknji nosi na prsih križ sv. Jurija. On je štabni šef tega polka in vitez sv. Jurija, poln bojevitosti. Na čelu svoje trupe se vrže na drugo baterijo. Puškini strelci, salve, vpitje, stokanje, ječanje, votlo padanje in ropotanje — divji, težki hrum. Japonci beže in strelci jih vedno zasledujejo. „Zmaga!“ si govorijo izmučena srca. „Zmaga!“ ponavljajo ranjenci. „Zmaga!“ mrmrajo umirajoči in pogledujejo slednjikrat na zvezdnato nebo. Šest nepokvarjenih topov, pet poškodovanih gorskih topov in eno strojno

zalivu". Pri tem so dobili Japonci en ruski top malega kalibra. Sovražni napad na poluotok je bil odbit.

Zopet se potopila ena japonska bojna ladja.

Nedavno se je čitalo oficielno naznailo, da se je potopila japonska oklopnica „Jašima“. Sedaj se poroča iz Pariza, da se je potopila japonska križarica „J o s i n o“.

Japonska poročila o zavzeti utrdbi.

Iz Tokia poročajo dne 21. t. m., da so Japonci izgubili pri zavzetju utrdb Tunkikvanšan 400 mož. Zavzetje te utrdb je strategično važnejše, ko zavzetje „203 m. griča“, ker s tega griča Japonci lahko vzamejo pod križni ogenj notranjo luko. Rusi doslej niso naredili nobenega poizkusa, da bi si osvojili izgubljeno pozicijo. Sedaj se Japonci pripravljajo za akcijo proti „Signalnemu griču“, ki je le 430 m. oddaljen od Tunkikvanšana. Tudi utrdba Ičan je sedaj v nevarnosti. — Kakor se poroča od oblegovalne armade v Tokio, so Japonci ugrabili v zavzeti utrdbi 4 brzostrelne topove, med njimi 2 rabna, nadalje 4 rabne strojne puške in 5 poljskih topov, ki jih morajo pa še preiskati. Poleg tega so uplenili Japonci še puške, bombe, strelivo, ročne granate in drugo. (Iz dejstva, da so zaplenili Japonci poljske topove, ne pa trdnjaviških topov ni bilo, da torej to ni bila nikaka permanentna utrdba. Op. ured.)

Reuterjev urad o zavzetju Tunkikvanšana.

Reuterjev urad poroča od oblegovalne armade pred Port Arturjem: Osvojitev Tunkikvanšana je za Japonce velikega pomena, ker jim je s tem odprta pot do Visoke gore, onstran utrdb ter imajo tudi dovolj prostora za splošen napad proti nemu delu vseh vzhodnih utrdb. Od sedmih zavarovalnih utrdb jih imajo Japonci doslej pet.

Rusi o pomenu zavzete utrdb na Kikvanšanu.

O zavzetju Vzhodnega Kikvanšana piše „Nov. Vremja“, da utrdba ni bila permanentna. Permanentne utrdb leže tri četrtine vrst zadaj na obvladujočih višinah. Za druge sprednje utrdb bo lahko imel padec te utrdb posledice, a glavne, permanentne utrdb ostanejo v ruski oblasti.

Ruski ofenzivni načrt na suhem in na morju.

Peterburški dopisnik „Köln. Volksztg.“ je imel razgovor z vodilnim ruskim državnikom, ki je odločno zanikal, da bi hotelo baltičsko brodogradništvo v Port Artur. Brodogradništvo ima nalogo, doseči Vladivostok, da potem v zvezi s tretjim brodogradništvom, ki dospe v maju v Kitajsko morje, od dveh strani prične ofenzivo. Res obstoji grozna nevarnost, da premovalne ladje Japonci uničijo. Res pa je da bo v febr. Kuropatkin pričel z odločilno ofenzivo. V vodilnih ruskih krogih obstoji odločen namen, končati vojsko, ki naj velja še take žrtve, s popolnim porazom Japonske.

„Noveje Vremja“ trdi, da bo baltičsko brodogradništvo, ako bo plulo s tako hitrostjo, ko sedaj, dospelo v bližino francoskega pristanišča Saigon koncem januarja.

Japonci se utrjujejo v Daljnem in Port Arturju.

Iz Londona poročajo 22. t. m., da imajo Japonci v svoji službi na tisoče kitajskih kulijev, ki morajo delati utrdb okrog Daljnega in Port Arturja, da se tako zavarujejo pred napadi od morske strani. Posebno veliko utrdb delajo severozahodno od Paličvana na gori Hušan, ki bo ravno toliko visoka ko Zlata gora. V ta namen rabijo

100 000 vreč peska. Nova utrdba bo oborožena z 10 in 11 colnimi topovi. Kitajci ne kažejo za delo posebnega veselja, vsled česar jim Japonci groze z ruskim baltičskim brodogradništvom.

Kuropatkinovo poročilo.

Kuropatkin poroča 22. t. m.: 40 japonskih lovcev je zadnjo noč poizkušalo presenetiti rusko predstražo. Rusi so jih sprejeli s hudim streljanjem ter jih zapodili v beg. Na desnem krilu se je priplazil oddelek ruskih lovcev v noči na 20. t. m. proti japonskim okopom, kjer so položili dve piroksilinovi patroni, ki sta eksplodirali. Japonci so bežali ter se umaknili v selo Tincjaten, odkoder so pričeli streljati na Ruse. Tem pa se je posrečilo, dospeti do sela ter tudi tu položiti dve patroni. Ko sta tudi ti dve eksplodirali, je sovražnik ustavil ogenj. Temperatura znaša 8 stopinj pod ničlo.

Sprejem baltičskega brodogradništva.

Iz Singapore poročajo 22. t. m., da se bližajo mestu dve veliki japonski bojni ladji. Japonski konzul se jima je peljal nasproti. Sodiijo, da ladji ne bode ta sli v luko. — Druga brzostrelna iz Singapore pa poroča, da plove mimo mesta v zahodni smeri japonsko brodogradništvo, ki iz dveh bojnih ladij, dveh križaric prvega in dveh drugega razreda ter iz 12 rušilcev torpedov. Iz Sangaja poročajo tudi 22. t. m., da je odplulo japonsko brodogradništvo, ki iz močnih križaric pod poveljstvom admirala Tamimura v južnokitajске vode proti baltičskemu brodogradništvu.

Priprave na nov napad.

Londonsko poročilo od 22. t. m. pravi, da si hočejo Japonci osvojiti Port Artur do kitajskega novega leta. Naskok, ki ga pripravljajo Japonci sedaj, bo silno hud ter bo ali uspešen ali bo pa povzročil Japoncem grozne izgube. Vsled energičnih napadov so v trdnjavi mnenja, da pomoč mora priti še pred koncem januarja. Japonci so odstranili vse zaloge iz Formoze.

Stesljeva hiša.

„Journal de St. Petersburg“ poroča, da so obdučevalci generala Steslja ob Stesljevi ulici v Carskojem Selu kupili lepo veliko hišo, katero bodo sijajno opremili in Steslju poklonili kot dar.

Parnik „Nigretia“.

Reuterjev urad poroča iz Tokia dne 21. t. m., da ondi še niso na jasnem, so li res bili na ladji „Nigretia“ ruski častniki, ki so ušli. Japonska vlada bo vso zadevo natančno preiskala, ker je ravno vprašanje, morejo-li Kitajci paziti na Ruse, največje važnosti.

Niževavstrijski deželni zbor.

V včerajšnji seji niževavstrijskega deželnega zbora je interpeliral vlado klub antisemitske zveze, kateremu sta se pridružila tudi prelat Dungal in grof Braida, zakaj je prepustila žaljenje svete hostije v nekem dunajskem radikalnem listu, kar je povzročilo med dunajskim krščanskim prebivalstvom veliko razburjenje. Interpelantje zahtevajo naj vlada odločno nastopi proti nemško-radikalnemu in socialno-demokratskemu časopisu, ki že leta sistematično napada katoličanstvo in pa vladarsko hišo. Nadalje je poslanec dr. Neumayer interpeliral z ozirom na socialno-demokratsko demonstracijo dne 27. novembra 1904 proti šolskemu zakonu. Zbornica je nato pričela razpravo o ustanovitvi niževavstrijskega deželnega seminarja za učitelje. Po temeljitem poročilu deželnega odbornika dr. Gessmanna je namestnik grof Kielmansegg izjavil, da bo

sedi narednik z nenaravno nazaj sklonjeno glavo. Pri njegovih nogah leži na obrazu vojak; njegove roke oklepajo puško. Modre in rdeče maroge so križajo na njem. Nekateri tišče z glavo v zemljo, drugi jo dvigajo kvišku z raztrganimi ustmi. Nekoliko v stran še mučnejša podoba — pet polnagih trupel. Smrtno ranjen vojak si trga uniformo in hlače s telesa, da bi si obvezal zdrobljene noge in prestreljeno telo.

Na vrhu griča, pod drevesom pa ni videti nikogar. A na južnem obronku leže strelci in Japonci; nekateri še ječe in mrmrajo nerazumljive besede. Čepice z rumenimi znaki, modre hlače z rdečimi obšitki in beli škornji se prikazujejo v vedno večjem številu.

Koliko jih leži tu? Koliko naših? — Mnogo, mnogo jih je žrtvovalo svoje življenje na tem griču. Mnogo prijateljev in sovražnikov leži razstreseno na polju.

Mesec je zašel in temna noč se je razprostirala nad zemljo, ko sem jezdil z griča — presenečen od pogleda na bojno polje, ki sem ga imel prvič pred očmi takoj po boju.

vlada potrdila semenišče in da bo dala ustanove onim srednješolcem ki bodo obiskovali enoletni tečaj za abituriente. O viharju, ki ga je povzročil soc. dem. Seitz, smo včeraj poročali. Govorila sta končno še Koliško in Seitz. Bielohlavek je očital Seitzu ponarejanje. Dr. Lueger je želel, naj bi novi zavodi vzgajali dobre avstrijske, nemške in krščanske učitelje. Poročevalec Gessmann je v svojem končnem govoru večkrat očital Seitzu, da je lagal. Njegov govor je vedno motil Seitz. Nemškim nacionalcem je očital hinavstvo, ker so se zvezali s socialnimi demokrati. Zbornica je soglasno odobrila predlogo, nakar je deželni maršal zaključil kratko, a burno zasedanje.

Dr. Kramar in dr. Derschatta.

„Linzer Volksblatt“ je poročal, da so se vršila med nemško ljudsko stranko in Čehi posvetovanja o novem ministrstvu. „Nemška korespondenca“ izjavlja, da je to bajka. Tudi dr. Kramar je priobčil v „Slovanski korespondenci“, da ni pred dr. Derschattovim govorom v proračunskem odseku govoril z njim. V proračunskem odseku pa le o načinu glasovanja, ker je predsedoval dr. Derschatta mesto dr. Kathreina. Tudi se ni zahvalil javno nemškim odsekovim članom za njihovo glasovanje. Volitev dr. Derschatte za poročevala je pač predlagal in sicer iz taktičnih razlogov. Tudi s člani češkega konservativnega veleposelstva se ni pogajal o glasovanju. Končno izjavlja, da bi bil srečen, ako bi se izpremenile razmere tako, da bi lahko Nemci in Čehi nastopali skupno. A parlamentarne intrige in ministrske kombinacije ne bodo spravile Čehov z Nemci.

Socialnodemokratska sodba o dunajski občinski upravi.

V francoski zbornici se je socialnodemokratski poslanec Aden Verber izjavil o dunajski občinski upravi: „Mudil sem se na Dunaju in sem večkrat govoril z dr. Luegerjem. Ogledal sem natančno vse občinske naprave. Vsi brez izjeme, liberalci in socialni demokratje, da celo ravnatelj dunajskih konkurenčnih plinarn, so priznali, da mestne tovarne izvrstno delujejo in je z javnimi dunajskimi napravami vsak zadovoljen. Luegerju se je posrečilo, da je monopoliziral razsvetljavo in promet. Dunajska cestna železnica je boljše in cenejša, kakor je pariška. Seveda te sodbe ne bodo priobčile avstrijski socialnodemokratski listi in tudi ne „Rdeči prapor“.

Dogodki na Ogrskem.

Izvrševalni odbor združene opozicije naznanja, da so bila pogajanja med grofom Andassyjem in Tiszom brezuspešna. Opozicija je predlagala, naj bi se v sporazumu z vsemi strankami izpremenil poslovnik na način, ki bi onemogočil tehnično obstrukcijo, a omogočil popolno svobodo govora. Poslovnik bi postal veljaven, ko bi bil izpremenjen in odobren novi velilni red — Končno je zahtevala opozicija, naj Tisza odstopi, ker je kršil zakon. — Grof Tisza je Andassyju rekel na njegove predloge, da jih ne sprejme, ker je naravnost frivolno zahtevati odstop vlade, katero podpira zbornična večina in ji popolnoma zaupa krona. Opozicija se je posvetovala o tem z Andassyjem in čuje se, da bi bila opozicija pripravljena dovoliti Tiszi ostati toliko časa na krmilu, dokler ne bo izpremenjen zbornični poslovnik. — „Ogrski brzogovorni urad“ priobčuje Tiszovo izjavo, zakaj ni sprejel predlogov opozicije. Predlogi z ozirom na opozicijo niso bili taki, da bi bila zagotovljena trajna zbornična deložnost; zvezo med izpremenbo volilnega reda in zborničnega poslovnika ne smatra za potrebno. Moralno nemogoče je, da bi se kot zbornični vladni načelnik, kateremu zaupata krona in večina, pogajal z manjšino in pritrdil zahtevam, ker bi obstrukcija tako pridobila novo zmago na račun Tiszove glave in večine.

Protest proti Lutrovemu spomeniku.

Dne 18. t. m. je imela v Solnogradu konservativna stranka tajno posvetovanje, v katerem je zavzela stališče proti Lutrovemu spomeniku v Solnogradu. Protest je naperjen proti dr. pl. Körberju ter sestavljen v tako ostrih besedah, da vlada v krogih namestništva vsled tega splošno presenečenje.

Sopraga saškega kralja se vrnila v Draždane.

Sedanja grofica Lujiza Montignoso, bivša saška prestolonaslednica, je 21. t. m. nenedoma došla v Draždane ter izstopila v hotelu „Belleone“. Policija je zato izvedela. Vse vhode v kraljevo palačo so zastražili orožniki, da preprečijo poizkus princezinje prodreti do svojih otrok. Lujiza je pripeljala seboj božičnih darov za svoje otroke. Ko je včeraj globoko zastrla hotela prodreti v kraljevo palačo, jo je ustavila policija ter jo peljala nazaj v hotel.

Pred hotelom se je zbralo na stotine ljudi, ki se demonstrirali za grofico. Policija je končno demonstrante razgala. Te-

kom včerajšnjega dne je dobila grofica na stotine pisem in brzogov. Ministrski svet je sklenil, da mora grofica odpotovati. Grofica je včeraj popoldne ob 4. uri v družbi svojega odvjetnika odpotovala na Dunaj. Kralja, ki je bil na lovu, so o vrnitvi njegove žene obvestili in mu izročili njeno željo, da bi rada videla svoje otroke. Odbrozjavil je: „Sedaj še ne!“

Včeraj je bilo ravno dve leti, odkar je Lujiza pobegnila z Gironom.

Turčija v zadregi.

Carigrad. Turčija hoče odgovor na zahtevo Rusije in Avstrije po novih ref. častnikih odločiti do prihodnje redne ministrske seje. Ruski in avstrijski poslanik pa odločno zahtevata, da se zadeva reši še pred božičnimi prazniki. Turški minister zunanjih stvari je včeraj prišel k poslankoma ter ju prosil, naj počakata. Poslanca pa se nista uklonila. Najnovejša poročila pravijo, da se Turčija v zadevi pomnožitve ref. častnikov namerava udati.

Štajerske novice.

š **Krepak odgovor na nemško nestrpnost.** „Slov. Gospodar“ piše: V Mariboru so dne 14. decembra občinski očetje sklenili, da mariborske trgovine ne smejo imeti nobenih napisov v slovenskem jeziku. Zopet znamenje, kako Nemci mrzijo vse, kar je slovenskega, razven — denarja. Mariborski trgovci živijo le od slovenske okolice, a na svojih trgovinah ne smejo imeti slovenske črke! Da bi Slovenci bili zavedni, odgovorili bi lahko sedaj na celem Spodnjem Štajerju po znanem reku: Klin s klinom! Vse slovenske občine naj sklenejo, da ne sme bitina njihovom ozemljuno-benega nemškega napisa. Če ga pa kak nemškutar noče odstraniti, naj se odstrani na občinske stroške! Spodnji Štajer bi dobil s tem slovenske lice. Da pa bodo mariborski Nemci postali bolj mirni, morali bi mariborski Slovenci skrbeti, da se nastanijo v Mariboru slovenski trgovci. Potem lahko na enake občinske sklepe odgovorimo: Svoji k svojim! In kaj bi se zgodilo? Vsi nemški trgovci bi šli z metri nad občinske očete ter bi jih pretepali, da pridejo do treznih misli. Z druge strani pa bi v Mariboru dobili ne samo slovenske napise, ampak tudi slovenske meščane. Glavno besedo pri omenjenem sklepu občinskega zastopa sta imela stari dr. Lorber in drogerist Wolfram v Gosposki ulici! Prvi je rojen Slovenec, drugi rojen Čeh. Taki so navadno najhujši!

š **Vlada in Nemci.** Nemški listi pri našajo besne izbrube veselosti, ker jim je vlada ugodila in razpustila celjski okrajni zastop. Stvar zavednih slovenskih volivcev bode, Nemcem temeljito pokvariti veselje in vladne — namene. Vlada hoče na naših hrbtih pisati koncesije Nemcem! Slovenci bodo proti razpustu rekurirali.

š **Umor radi ponarejenega tisočaka.** V Kapfenbergu je kovač Ziegler kazal v gostilni bankovec za 1000 kron, ki pa je imel le na eni strani podobo bankovca, na drugi strani je bila pa srečka. Hlapca sta šla za njim ter ga radi ničvrednega papirja ubila.

Koroške novice.

k **Duhovske zadeve.** V stalni pokoj stopi J. a n e z S c h a u b a c h, župnik v Stebnu v Podjurski dolini. — Prestavljen je provizor v Motnici gosp. R. Trut-sch-nig kot mestni kaplan v Beljak. — Višje redove, subdijakonat, dijakonat in mašništvo, oziroma samo mašništvo sta prejela bogoslovca F. S a n n e g g e r in L. R e i n p r e c h t. — Obol je šentlenartski dekan G. A l b. F r a n k. Dekanijski posli so se poverili rajhenfelskemu župniku g. A. W a l d n e r j u. — Podelila se je župnija Črneče pri Spodnjem Dravogradu gosp. J. Z e i c h n u, provizorju ravnotam.

k **Odločen samomorilec.** Prošlo nedeljo zvečer je hotel na beljaškem južnem kolodvoru skočiti neki Jurij Knaller pod vlak, kar so mu pa vendar ubranili. Nato je odšel v čakalnico ter se z žepnim nožem sunil v levo stran prsi. Nato je vrgel žepno uro od sebe, češ da je ne potrebuje več. Tedaj šele so ljudje opazili, kaj je storil. Težko ranjenega, ki je popolnoma jasno odgovarjal na vsa vprašanja, so odpeljali v bolnišnico.

k **Novo pokopališče** pri Sv. Martinu pri Celovcu bodo 26. t. m. slovesno blagoslovili.

Književnost in umetnost.

* **Nove orglje tvrke Zupan v Poljanah.** Župna cerkev v Poljanah nad Skofjo Loko je dobila nove orglje, katere je izvršila tvrdka bratov Zupan v Kamnigoricah kot svoj opus 95.

Naprošen, da pregledam in ocenim novo to delo, podajam tu svoje mnenje ter naglašam že v naprej, da morem delo le vse-skozi toplo pohvaliti. Uzadevoljile so me

nove orglje ne le po plemenitosti in polnosti svojih zvokovih moči, marveč tudi po mehaničnem ter tehničnem sestavu svojega vstroja. Uzadovoljilo me je pa tudi spoznanje, da je pokazala domača tvrdka tudi pri tem delu svojo resno vneto, da hoče vzdržati svoj umetni obrt na višini modernih pridobitev in da je tvrdka tudi kos dani si nalogi, da postavi delo, s katerim more tudi v tujini konkurirati. Pohvalo tako izrekam ob dobrem premišljenju, izrekam jo, ker jo tvrdka v svojem poštenem prizadevanju v istini in v polni meri zasluži.

Dispozicija orgelj izkazuje nastopne registre:

I. manual.

1. principal 8',
2. bordun 16',
3. harmonika, flauta 8',
4. gamba 8',
5. dvojna flauta 8',
6. oktava 4',
7. cevna flauta 4'
8. kornet 2³/₄' (trojen),
9. mikstura 2' (štirivrstna),

II. manual.

10. violinski principal 8',
11. Eolina 8',
12. milobni kirit 8',
13. voix céleste 8',
14. flauto traverso 4'.

III. pedal.

15. principalbas 16',
16. subbas 16',
17. oktavbas 8'.

Razven teh registrov imajo nove orglje pomožne registre, in sicer manualni sklep, pedalni sklep k I. oziroma II. manualu ter superoktavni sklep, na II. manualu pa še znamenje za mehača. Zbiralniki: za „piano“, „mezzo-forte“, „forte“ in pa „tutti“ s splošnim iztikalnikom.

Vstroj orgelj je izdelan na pnevmatiškem sistemu skrbno in vestno, zato pa funkcionira tudi vse točno in lahkotno. Uporabljene so takozvane relais-sapnice iz zefirjevih membrank, ki omogočajo preciznost pri izvajanju tona, preciznost, katera učinja igro v plenu enako lahko, kakor če rabiš le en sam register.

Praktična razvrstitev registrov dopušča, da je moči izločiti vsako kancelo za se. Izdelava labijale je lepa, skrbna ter praktična, uporabljene so premikajoči se šlici, ki olajšajo uglaševanje. Labije lesenih piščali imajo moderna vretenca, one cinastih piščali pa krivce na vijake. Dvojna flauta, bordun in milobni kirit so dobili svodne labije (Bogen-Labien), flaute pa so prepihalne v dvojni daljavi in pa vrtane.

Zunanja oprema orgelj je impozantna; uvrščene so piščali v dveh kolonah ob vnožju orgelj in pa v petih linah v omari nad orgljami. Igralnik je srečno postavljen, ker dobiva svetlobo od okna. Kar pa je pred vsem zasluga mojstra Zupana, je ličnost in pripravnost rabe registrov potom sklopenja oziroma dvignjenja registrovskih gamb, ki so uvrščene v erti nad tastaturo. Lahkota registrovanja potom teh gamb je organistu v veselje, resnično občudovanje pa budi preciznost funkcioniranja posameznih registrov, registrov-zbiralnikov, kateri poslednji posebno omogočajo z lahkimi pritiskom hipno premeno dinamike. Meh je francoske sestave s tremi pumpami in deluje vzorno ob lahkoti pogona.

Intonacijo orgelj hvalim kot čisto in neocenljivo, hvalim tudi zvokovo uspelost registrov, ki pogode vseskozi dobro značaj posameznih instrumentov. Prav posrečena registra sta po svoji milobi eolina in voix céleste, lepa je v svoji rezkosti gamba, markantni pa in jasno zveneči so principal. Prijetne miline so flaute in se glasi posebno značilno dvojna flauta. Mogočni so basi in tudi miksture se odlikujejo, ker ne kriče vsiljivo. Posebno posrečen je kornet, ki se glasi ko prava trobenta.

Na svoje lepo uzpelo in vse hvale vredno delo sme biti tvrdka Zupan tem bolj ponosna, ko je izvedla orglje povsem sama s svojimi močmi, vse je domače delo, nič ni tujega. Cena teh orgelj znaša 6350 kron, svota, katero je smeti imenovati nizko glede na vzornost in dobroto dela.

V svojih poljanskih orgljah si je zgradila tvrdka bratov Zupan reklamno delo najnovejšega sistema, katero ji more in mora pridobiti zaslužno priznanje in pa renomirano stališče med graditelji orgelj.

Ant. Foerster.

* **Življenje za carja** — Predstava Nadine Slavjanske. Vsebinde igre smo že povedali. Sinočnja predstava je bila odlično bolj od prve predstave. — Ruska patriotska historična drama „Žizn za carja“ je bila opremljena po skladbah Glinke, Rubinstein, Berestovskega itd. Zbori so bili jako dobri. Zlasti basi so imponirali s svojo izredno globino in polnozvočnostjo. Dečki so peli z veliko preciznostjo. Nadina Slavjanska je nastopila z več krasnimi samo-spevi. Igra je bila precej realistična. Zlasti pijani poljski častnik Osinskij je storil vse,

kar zmore pijana muha. Seveda je tudi v tem ruski patriotizem na račun Poljakov. Tudi plesna točka je bila jako aklamirana.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. dec.

„Židovske navade“, ki nam jih očita sinočnji „Narod“ radi računa za inserat neke korporacije, zavračamo na drugo adresu ter poiasnimo stvar samo tako, kot je v resnici: Gosp. Bürger je naročil zadevni inserat za „Slovenca“ po telefonu ter ga hotel imeti vidno prirejenega. Na vprašanje, naj li obsega prostor četrt strani, je odgovoril z „da“. To gospod trdi sedaj sam priznava, pravi pa, da je mislil s tem osmino strani, kakor jo je bil naročil v ostalih dveh listih. Tega pa „Slov.“ upravnništvo ni moglo slutiti ter je priredilo inserat, kakor je bil naročen. Sploh pa prosimo, naj se oglasi, katerih oblika ni naprej določena, naročajo kar največ mogoče ustmeno pri upravnistvu ali pa pismeno.

Osebnosti. Sodnijski adjunkt pri tukajšnjem deželnem sodišču, g. dr. Gregor Krek, je pridelen najvišjemu sodnemu in kasacijskemu dvoru na Dunaju. — Poštni poduradnik gospod Jakob Skala je iz Novega mesta prideljen v Ljubljano. Poštna manipulantinja Marta Schwiniger se je odpovedala svoji službi.

— **Razpis častnih nagrad družbe sv. Mohorja.** Odbor družbe sv. Mohorja razpisuje dve častni nagradi, in sicer: a) tri tisoč kron za daljšo povest v obsegu 15 do 16 tiskanih pol, in b) petnajst sto kron za krajšo povest v obsegu 8 do 10 tiskanih pol v obliki „Slovenskih Večernic“. Snov povestim bodi vzeta iz domačega narodnega življenja in se naslanja ali na slovensko, bodisi cerkveno, bodisi posvetno zgodovino, ali pa na družabno (socialno) življenje našega naroda. Pisatelji se naj ozirajo na to, da sta obe povesti namenjeni preprostem ljudstvu kot družbeni knjigi. Zatorej bodi jezik preprost in lahoumeven, vsebina pa primerna namenu družbe sv. Mohorja. Rokopisi, lepo in razločno na eni listni strani pisani, se naj dopošljejo do dne 31. grudnia 1. 1905 družbi sv. Mohorja v Celovec brez pisateljevega podpisa; ime pisateljevo se prideni v zaprtem zavitku, ki pa naj nosi naslov dotične povesti in tudi pove, za katero nagrado se poteguje. Odbor družbe sv. Mohorja bo svojo razsodbo o priposlanih rokopisih objavil tekom malega travna leta 1906. in tedaj tudi nagradi izplačal. Ako bi odbor nobeni povesti iz kakakoli vzroka ne mogel prisoditi častne nagrade, sprejme vendar tudi manj dovršene proizvode, če se mu zde pripravi za družbo sv. Mohorja, ter jih odkupi po dogovoru z dotičnimi pisatelji. V Celovcu, dne 17. grudnia 1904. Za odbor družbe sv. Mohorja: Lambert Einspieler l. r., predsednik, Jožef Rozman l. r., tajnik

— **Umrla je** danes zjutraj ob pol 4. uri nepričakovano mati župnika J. Zupana v Motniku. Preblago mater in zvesto prijateljico sotovaršev svojega sina priporočajo njeni zapuščeni otroci zveličanskemu spominu v molitvah in pri altarju vsim njenim znancem in prijateljem izmed svetnega in duhov. stanu.

— **Isjemno stanje v Gospiču?** Iz Zagreba poročajo, da so javni lokali dobili navodilo zapirati že ob 10. uri zvečer, ker je nekdo zamazal vrata velikega župana Kraljevića. Občinski zastop v Gospiču bo razpuščen.

— **Za otroški vrtec družbe sv. Cirila in Metoda** na Jesenicah je daroval 10 K g. E. v. g. I. v. a. n. c. v Sodražici od skupička za svoje izdelke na sadni razstavi v Radovljici. Živel plemeniti darovalec!

— **Vina v deželni vinski kleti**, ki so obiskovalcem pri zadnji vinski pokušnji take ugajala, so se nabavila neposredno od dotičnih producentov v Leskovcu in v Trški gori, in sicer prvo za gostilno „pri Roži“ v židovskih ulicah, poslednje pa za gostilno „pri Levu“, Marije Terezije cesta 16.

— **Jugoslovanski informacijski urad** bo pričel poslovati baje s 1. januarjem 1905. Vodil ga bo slovenski častnikar Milan Plut v Beogradu.

— **Ponesrečilo se je** včeraj dopoldne v tovarni na Jesenicah prisiljenec Josip Atwenger. Prevažal je po relzi železen voziček, ki se je prevrnil in padel na Atwengerja. Poškodoval ga je tako hudo, da so ga morali pripeljati v deželno bolnišnico.

Ljubljanske novice

Taki so ljubljanski Nemci! „Graški Tagespost“ se piše iz Ljubljane, da je sklep mariborskega obč. sveta, ki prepoveduje slovenske napise, popolnoma pravičen, ker je Maribor popolnoma nemško (!) mesto. Odgovor na tako zagrizenost ne iz-

ostane. Ljubljanski Nemci naj se za posledice zahvalijo ljubljanskim dopisnikom „Tagespost“. Stališče naše enako pravnosti zahteva od ljubljanskih Slovencev odločnih korakov!

Prebrisana Crnogorica — Še prebrisanejši ječar. Včeraj popoldne se je oglašil pri mestni policiji Crnogorec Mališa Boskovič in njegov sin Simon. Prosila sta popore, ker nimata nobenih sredstev, vrh tega sta pa vsa premazena. Policija jih je dala na „toplo“ da bi počakala današnjega dne. Ječarju sta se pa Crnogorca tako smilila, da jih je preiskal in glej ga spaka — Mališa je imel na golih prsih privezano denarnico, v kojoj je imel nad 40 kron denarja. Seveda se je stvar hitro zasukala in Crnogorca sta morala marširati pod nadzorstvom na kolodvor, kjer sta kupila za svoj denar vozne listke in se odpeljala iskat popore drugam.

S kronami je je popihal. Včeraj popoldne je poslala prevoznikova žena Ana Steinerjeva nekega delavca na državni kolodvor, da bi pripeljal nekemu tukajšnjemu trgovcu nekaj blaga, ter mu dala 8 kron, da blago reši. Delavec je blago trgovcu pripeljal in dobil 766 kron, katero svoto je izdal, da je blago rešil. Delavec je potem pripeljal konje in voz domov, kronce si je pa pridržal za božične praznike.

Pes popadel. V sredo zvečer se je peljal užitninski paznik Maks Hrovatin na kolesu po Krakovskem nasipu. Naenkrat se je zaletel vanj velik črn pes in ga zagrabil za suknjo, katero mu je raztrgal.

Havelok ukradel. Sinoči je neki neznan tat ukradel Blažu Jesenku, trgovcu na Starem trgu, pred prodajalno viseči havelok, vreden 19 kron. Havelok je bil brez rokavov.

Lepa šestorica. Včeraj popoldne je aretirala mestna policija šest deklet, ki so brez vsake koncesije merile večerjajo ljubljansko meglo po ulicah. Med temi je tudi ena, ki nosi „dolge prste“ in si je bila na nepošten način prisvojila od neke natakariče na Martinovi cesti zimsko jopico.

Dvakrat ušel — dvakrat prijet. Prisljenec Josip Črček iz novomeškega okraja ima posebno smolo. Pred nekaj časom je pobegnil iz prisilne delavnice. Ker ima pa posebno navado, da ne more tujega blaga pustiti v miru, ga je orožništvo kmalu po begu aretiralo in ga oddalo v Postojni v zapor. Tam je porabil prvo priliko in zopet pobegnil, toda živil je prostost samo en dan. Orožništvo v Škofljah ga je zopet potisnilo v ulico pokore.

Zveza slovenskih kolesarjev je na včerajšnjem občnem zboru darovala klub slovenskih biciklistov „Ljubljana“ 450 K, „Slovenskemu planinskemu društvu“ 100 K, „Ciril Metodovi družbi“ 50 K in zakladu za Prešernov spomenik 50 K.

Potresno tresenje krajevnega značaja so zabeležile naprave v tukajšnji potresni opazovalnici včeraj ob 4 uri 9 m. zjutraj.

Električni voz je povozil včeraj zvečer v Prešernovih ulicah psa gospoda barona Weberja.

Na južnem kolodvoru je bil izgubljen, ozirom najden en nov in en star dežnik, suknjič in plahta za vozove.

Našla je Marija Stuzinarjeva nekaj belih sarvijetov. — Franciška Koščakova je pa našla rjavo denarnico z večjo svoto denarja.

* **Voziček odpeljal** je danes dopoldne nek neznanec Ivani Rusovi na Rimski cesti šte. 17 z dvorišča. Voziček je črno barvan.

Nenavadno gosto megle smo imeli včeraj zvečer v Ljubljani. Skozi meglo se nekaj časa cestnih svetilk ni videlo.

Sladkosnedni tatovi Kokoš ukradel je nocoj ponoči nek tat kuharici Ivani Lavtarjevi na Rimski cesti šte. 18, vredne 2 K 25 v.

Slovensko gledališče. V ponedeljek popoldne čarobna bajka „Pepelka“. Sodeluje vojaška godba. Zvečer „Rokovnjači“. Sodeluje ljubljanska društvena godba.

Ljubljanski občinski svet ima v soboto, 31. t. m. izredno sejo.

Božičnica I. in II. slov. otroškega vrtca je bila včeraj. — Obdarovanih je bilo nad 120 otrok.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Med častniki. V neko peterburško gledališče je prišel neki pijani poročnik. Polkovnik ga je pozval, naj se od strani. Poročnik je na polkovnika ustrelil ter ga težko ranil. Nato je poročnik samer ga sebe ustrelil. — **Parfumi rani avtomobili.** Neki francoski kemik je iznašel napravo ki bo avtomobile „parfumi-rala“. — **Sleparsko zavarovanje.** Pariška policija je aretirala nekega zdravnika, ki je s sleparskimi zavarovanji osleparil več zavarovalnih družb za pet do šest milijonov frankov. — **Telefon med Kvirinalom in Vatikanom** so napravili na željo sv. očeta. Telefon rabijo v uradnih zadevah. — **Jennerjeva**

defraudacija. Jenner je bil včeraj obsojen na tri leta, njegov pomagač Gottstein je bil obsojen na dve leti, Franc Schödel na eno leto težje ječe, Maks Reichbuchner, ki ga je imel skritega, na 8 mesecev, ostali 8 do 5 mesecev. Trije obtoženci so bili oproščeni. — **Gosto črno megljo** imajo že tri dni v Londonu. Promet na cesti je jako oviran. Vlaki imajo velike zamude. — **Lovorov venec** iz čistega zlata je dobila pevka Adelina Patti pri koncertu na korist ruskega „Rdečega križa“. Venec, ki je vreden 30.000 rubljev, ji je daroval veliki knez Vladimir. Bilo bi pametnejše, da bi bil to svoto daroval „Rdečemu križu“. — **Deseti mednarodni shod** proti alkoholizmu se bo vršil od 12. do 16. septembra 1. 1905. v Budimpešti.

Telefonska in brzjavna poročila.

Maribor, 23. dec. Na prihodnjem tukajšnjem slov. zaupnem shodu 27. t. m. se bo določila nadaljna taktika slov. dež. poslancev v štajerskem dež. zboru.

London, 23. dec. Tukajšnji ruski poslanik nastopi štiritedenski dopust ter se poda v Peterburg. Kralj Edvard ga je sprejel v avdienci.

London, 23. decembra. „Daily Mail“ poroča, da se je osim ruskim rušilcem torpedovk posrečilo pobegniti iz portarturske luke. Zadnjih 24 ur je bil okoli Portarturja velik snežni vihar.

London, 23. decembra. O onem delu japonskega brodovja, katerega so včeraj videli pri Singapore, so tu mnjenja, da hoče napasti brodovje ruskega admirala Felkersana predno se bo mogel združiti z baltičkim brodovjem.

London, 23. decembra. Japonski general Nogi namerava z napadi na zahodne utrdbe pri „203 m. griču“ preprečiti, da bi se Steselj mogel iz severnih utrd umakniti na Ljaotešan. Vest, da so Rusi „203 m. grič“ dobili zopet nazaj, je došla dosedaj samo iz ruskega vira. Japonci o tem še niso nič sporočili.

Berolin, 23. dec. Potrjuje se, da so bile v Kodanju izvršene za Rusijo puške 76 mm. kalibra.

Moskva, 23. decembra. Tukajšnji vseučiliščniki so sklenili, da ne bodo več obiskovali predavanj, da tako izreko rektorju vseučilišča svoje ogorčenje, ker jim je prepovedal shode. Vseučiliščniki so izdali javo, v kateri pravijo, da kot bodoči državljani ne bodo odnehali se boriti z vsemi sredstvi za svobodo Rusije in za demokracijo ustave, ki naj uniči zatiranja in nasilstva, s katerimi se je postopalo proti udeležencem zadnjih demonstracij.

Moskva, 23. dec. Več skupin meščanov je podpisalo zahtevo po reformah.

Peterburg, 23. decem. Postava, ki je preprečevala avanziranje židov v armadi je odpravljena.

Monakovo, 23. decem. Na tukajšnjem vojaškem vežbališču je stotnik Wangemann prišel pod neki voz, ki mu je strl vrat. — Obležal je na mestu mrtev.

Draždane, 23. dec. Ko se je kralj povrnil včeraj zvečer ob 6. uri z lova mu je njegov komornik poročal o dogodkih in o svojih konferencah s princem Lujzo. Na to se je vršil takoj družinski svet, kateremu je prisostvovala tudi kraljeva mati in kraljevi otroci. Družinski svet se je dolgo časa posvetoval o dogodkih.

Draždane, 23. dec. Prebivalstvo pripravlja peticojo na kralja, v kateri ga bo prosilo, naj svoji soprogi odpusti, da se vrne k svojim otrokom.

Lipsko, 23. dec. Zastopnik princezinje Lujze se je izjavil, da je pred odhodom v Draždane prišla Lujza k njemu ter mu izjavila, da ne vstopi več brez svojih otrok. Nato se ji je udal, da jo spremlja. Po begu z Gironom rojena Monica je v dobri oskrbi v Florenci. Iz Lipskega je princezinja že odpotovala. Izjavila je, da jo silno žalosti, ker je policija v Draždanih postopala z njo kakor z zločinko.

Lipsko, 23. dec. Dopisnik nekega lipskega lista je imel s princezinjo Lujzo pogovor. Dejala je, da bo še prišla v Draždane in da je prepričana o simpatijah ondotnega prebivalstva.

Žele se kupiti že obrabljena
tamburaška godala.

Ponudbe naj se pošljejo
Alojzij Jerše Borovnica.

2092 4-4

Odvetniški koncipijent

s 5 letno prakso in z odvetniškim izpitom

želi izpremeniti službo.

Naslov pri upravnistvu tega lista. 2043 4-4

Potovalec

kolonialne stroke

dobro vpeljan pri trgovcih na Kranjskem, Štajerskem, Hrvaškem, Slavoniji in deloma tudi v Bosni

se sprejme. **Vstop 1. jan.**

Ponudbe, opremljene s izpričevali ter naznanilom pogojev na

Hrvatsko dioničko trgovačko društvo „Zagreb“. 2108 8-3

102 52-48

Prepričajte se!

Najboljši in naj-novejših vrst

slamorenice in klinje, gepeljni in motori, trombe in cevi za vodovode dobite v skladiščih

Fran Zeman-a

Ljubljana, Poljanska cesta št. 24.

Žive ribe

2077 4-5

se dobé v trgovini z ribami in delikatesami

J. C. Praunseiss, Ljubljana

1200 kg. v zalogi.

Zunanja naročila se izvršujejo točno.

Dobro Idoča

restavracija

se da v našem izurjenemu gostilničarju. 2138 2-1

Ponudbe pod G. A. poste rest. Ljubljana.

2 gostilniški koncesiji

* se iščeta v najem.

Ponudbe pod G. A. poste restante, Ljubljana. 2137 3-1

Trije mizarski pomočniki

se sprejmo takoj na Vrhniki št. 101.

Več se izve Tržaška cesta 47. 2129 1

Ste se že prepričali, kako solidno se kupi v novo vpeljani trgovini za gospode, in kako ste postreženi?

??

Engelbert Skušek

modna trgovina za gospode

v Ljubljani, Pred Škofijo št. 19.

??

Gospodje — veste li že na kakem stališču je ta prva in edina modna trgovina za gospode v Ljubljani?

2101 3-3

Ernest Hammerschmidta nasledniki

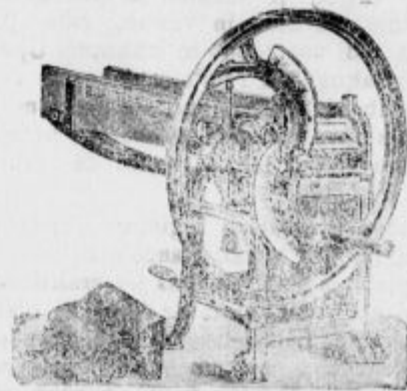
Madile Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin,

Ljubljana, Valvazorjev trg št. 6.

Velika zaloga poljedelskih strojev in orodja.

Nizke cene!



Veliki sod **ednakega** vina, katero je obiskovalcem
vinske pokušnje v deželni vinski kleti

dne 17. decembra t. l., točeno iz

2142 1

— **soda št. 14** —

tako prijalo, da so ta sod še isti večer in to **edinega** v tej kleti izpraznili, ki velja torej za **najboljšo** dolensko kapljico, nabavil se je za

➔ **restavracijo „pri Roži“ v Ljubljani.** ➔

To vino toči se tudi pod ceno **čez ulico**. Istotako Colaričev in Ulmov cviček, pristni **kraški teran** iz Dutovelj pri Sežani, knez Windischgrätzov rizling, Gumpoldskirchner, Voslavec, renska in mozeljska vina v buteljkah, Heidsieck-Monopole, Moët & Chandon in Kleinoschegov šampanjec. — Pri naročbi 5 litrov dostavi se vino franko v hišo.



Najlepše in praktično božično darilo

za gospodinje je nedvomno **PFAFFOV šivalni stroj**, kateri odgovarja z ozirom na mnogostransko uporabo in ličnost vsem zahtevam gospodinjstva.

PFAFF-ov šivalni stroj 2098 3-3

se izvršuje v različnih slogih sobnih oprav od najpreprostejše do najfinejše izpeljave ter je kras slehrnega stanovanja.

PFAFF-ovi stroji se ze umetno vezenje izvrstno uporabljajo.

Bogata zaloga pri: **F. Tschinkelnu v Ljubljani, Sodnijske ulice 4.**

Pijte Klauerjev „Triglav“

najzdravejši vseh likerjev.

5441 50-116

Škrilj-Eternit

Patent

Hatschek

(zakonito zajamčeno oznamenilo za **asbestni cementni škrilj**.)

1268 26-22

Najboljša streha sedanosti.

Varna pred ognjem in viharji, kljubuje vsem vremenskim vplivom, ne potrebuje poprav, je lahka, lična in ceno.

Eternit tovarne LUDWIG HATSCHEK

Najdalekosežneje poroštvo.

Vöcklabruck

Dunaj

Budimpešta

Nyerges-Uyfalu

Gor. Avstrijsko. IX/1, Berggasse 11. Andrassystrasse 33.

Ogrsko.

Spričevala prve vrste.

Zahtevajte vzorce in prospekta.

Glavno zastopstvo za južne pokrajine: **Delniška družba tvornice portlant cementa VODJE v Trstu, via Geppa 2.**

Vinograd:
Krško, Trškagora.

Jeglič-eva vinska klet
Pred škofijo št. 1

Vinograd:
Osrednek.

priporoča svoj lastni in odlikovani pridelek:

2124 4-3

Cviček novi rdeči liter 36 kr., stari beli liter 40 kr., stari rdeči liter 48 kr.,

kakor tudi stara in nova istrijska, štajerska in ogrska vina po 24 — 64 kr. liter.